

Uwagi Fundacji Panoptykon (przesłane e-mailem)

I. Bardzo pozytywnie oceniamy zmiany zaproponowane w art. 44, a mianowicie ograniczenia wyjątków, które pozwalają na transfer danych osobowych z UE do krajów trzecich w sytuacji braku adekwatnego poziomu ochrony prawnej i innych, odpowiednich gwarancji. Przy czym w naszej opinii wersja A jest zdecydowanie lepsza, niż wersja B.

II. Jeśli chodzi o zmiany podyktowane celami historycznymi, statystycznymi i badawczymi (*processing of data for historical, statistical or scientific purposes*), mamy następujące zastrzeżenia:

(1) Blankietowe wyłączenie gwarancji ochrony danych osobowych (w szczególności zasady ograniczenia celem przetwarzania danych) ze względu na cele historyczne, statystyczne i badawcze zaproponowane w artykułach 5 (b), 5 (e) uważamy za zbyt szerokie. W braku definicji celów historycznych, statystycznych i badawczych te wyłączenia mogą otworzyć pole do nadużyć. Można sobie na przykład wyobrazić, że powoła się na nie firma komercyjna wyspecjalizowana w technologii big data w celu prowadzenia badań rozwojowych.

Dlatego uważamy, że zaproponowane wyłączenia powinny zostać obudowane dodatkowymi gwarancjami. W szczególności:

- (i) definicją celów historycznych, statystycznych i badawczych, która wykluczy badania o charakterze komercyjnym;
- (ii) rozróżnieniem dla danych wrażliwych i innych danych, przy założeniu wyższego standardu dla tych pierwszych;
- (iii) wymogiem "domyślnej anonimizacji danych" - zgodnie z opinią EDPS, dane spersonalizowane mogą być przetwarzane w historycznych, statystycznych i badawczych dopiero po wykazaniu, że ich anonimizacja była niemożliwa.

(2) Nasze wątpliwości budzi również propozycja zmian w art. 83 (b), który przewiduje możliwość publikacji danych osobowych bez zgody osoby, której dane dotyczą, w celach badawczych:

"the publication of personal data is necessary to present research findings or to facilitate research insofar as the interests or the fundamental rights or freedoms of the data subject do not override these interests;"

Rozumiemy, że intencją tego przepisu jest umożliwienie publikacji danych, które bezpośrednio nie identyfikują podmiotu danych, ale mogą umożliwić pośrednią identyfikację (np. szczegółowy opis rzadkiego przypadku). Nie mniej jednak uważamy, że publikacja takich danych bez zgody podmiotu danych powinna być obwarowana dodatkowymi gwarancjami, np. koniecznością wykazania, że anonimizacja tych danych była niemożliwa (np. połączenie kilku przypadków w jeden opis, by uniemożliwić identyfikację).

III. Dodatkowo, zwróciliśmy uwagę na nowe brzmienie art. 15, do którego zostały przeniesione przepisy dotyczące prawa do przenoszenia danych. O ile samo przeniesienie tej normy prawnej nie budzi naszych wątpliwości, o tyle nasze zaniepokojenie budzi ograniczenie jej zakresu. W zaproponowanym brzmieniu pojawia się dodatkowy wymóg przetwarzania danych (przez administratora) w powszechnie używanym formacie, jako warunek prawa do przenoszenia danych (*where personal data supplied by the data subject are*

processed by automated means and in a structured and commonly used format).

Uważamy, że wprowadzenie takiego warunku de facto uzależni prawo do przenoszenia danych od administratora, który zawsze będzie mógł odmówić powołując się na swoje wewnętrzne uwarunkowania (np. przetwarzanie danych w bazie, która wymaga specyficznego formatu). W pierwotnej art. 18 odnosił się do przetwarzania danych w formie elektronicznej, a zatem nie stawiał takiego ograniczenia.